

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość POLICHNO
1. Nazwa GROMADZKA STUDNIA KIERATOWA		2. Czas powstania XIX w.	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres Polichno 25, 28-411 Michałów Dz. Nr 79 (część), 78 (część) Obręb Polichno
			5. Przynależność administracyjna Województwo - Świętokrzyskie Powiat - Pińczowski Gmina - Michałów 6. Formy ochrony Wpis do rejestru zabytków nieruchomych: nr rej.: A.972 z dn. 08.01.2025r.

Widok od strony drogi

8. Historia, opis i wartości Gromadzka studnia kieratowa została zbudowana w XIX w. z inicjatywy dziedzica Dembińskiego (herbu Nieczuja), do którego należały Góry i sąsiednie Polichno. Z zapisów archiwalnych wiadomo, że w nieco później w okolicznych wsiach powstały jeszcze trzy podobne obiekty. Urządzenia studienne pozwalały na wydobywanie wody z głębokości ponad 70 metrów. Studnia kieratowa położona jest w środkowej części miejscowości, na południe od drogi przez wieś, dostępna wąską, położoną w parowie drogą. Obiekt składa się z trzech podstawowych elementów: z wykładanej kamieniem studni głębinowej o średnicy otworu 1,5 metra (wraz z drewnianą cembrowiną na powierzchni), kieratu obracanego przez dwa konie oraz budynku osłaniającego studnię. Krokwie w części ośmiobocznej, nad kieratem, ułożono promieniście. Głębinowa studnia wymurowana jest blokami piaskowca, a nadziemną cembrowinę o ośmiobocznym rzucie wykonano z sosnowych, węglowanych bali (obecnie betonowa czapa). Kierat składa się z pionowego, dębowego wału zwanego królem, obracanego siłą ludzi przy pomocy dwu dyszli i osadzonego na nim koła bębnowego, wykonanego z trzech okręgów połączonych pionowymi szczeblinami. Oprócz króla (dębowego) zastosowano drewno iglaste (zapewne sosnowe). Studnia dworska jest też przykładem niespotykanego w budownictwie wiejskim połączenia ośmioboku z czworobokiem, nakrytych wspólnym dachem z gontu, a ściany oszalowano szerokimi sosnowymi deskami. Innymi niepowtarzalnymi cechami studni dworskiej są: dwukierunkowość pracy kieratu, przeniesienie napędu linami, reliktowe sposoby łączenia elementów szkieletowej konstrukcji budynku czy wkopanie słupów nośnych w grunt. Kwestią zupełnie wyjątkową jest zachowanie wewnątrz części wielobocznej klepisko z wyżłobionymi śladami ludzi obracających kieratem. Historia obiektu stanowi wartość historyczną oraz naukową danego zabytku. Niespotykana już forma budownictwa podkreśla wartość artystyczną danego obiektu. Jako unikalny zabytek techniki zachowany in situ i wymagający interwencyjnych prac zabezpieczających, studnia kieratowa w Polichnie jest zabytkiem o wyjątkowej w skali województwa wartości zabytkowej. Do karty sporządzono 1 załącznik (wkładkę).	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stan zachowania: Obiekt jest w bardzo złym stanie, powoli zarastają go otaczające drzewa i krzewy. Część ścian oraz dachu jest zawalona. Obiekt wymaga gruntownego remontu i konserwacji uwzględniającej specyfikę drewnianego zabytku, zachowanie ukształtowania polepy wewnątrz części wielobocznej oraz oczyszczenia terenu wokół zabytku. Postulaty dotyczące konserwacji: - prace dokumentacyjne, inwentaryzacyjne i opracowanie programu i projektu prac budowlano-konserwatorskich obejmujących konserwatorskiej odtworzenie części prostokątnej w oparciu o studnie kieratowe zachowane w skansenie; - niezwłoczne podjęcie prac zabezpieczających istniejące in situ elementy drewnianej konstrukcji celem wykorzystania ich w pracach konserwatorskich oraz zabezpieczenie polepy – w oparciu i na podstawie pozwolenia ŚWKZ w Kielcach w trybie decyzji; - prace konserwatorsko-budowlane winny uwzględniać priorytet zachowania jak największej części istniejącej konstrukcji drewnianej: - utrzymać zabytek i otoczenie w jak najlepszym stanie; - korzystać z zabytku w sposób pozwalający na trwałe zachowanie jego wartości; - prowadzić okresowe kontrole stanu technicznego; - po pracach konserwatorskich oznakować zabytek „błękitną tarczą” oraz oznaczyć zjazd na teren studni z drogi lokalnej przez miejscowość.	
	10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) 30.05.2025r. EWELINA NOWAKOWSKA	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKU NIERUCHOMEGO**ZAŁĄCZNIK NR 1**

1. Miejscowość

POLICHNO

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

BUDYNEK STUDNI KIERATOWEJ

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

widok w środku na mechanizm bębna na królu i kieratu

Wkładkę założył: EWELINA NOWAKOWSKA
Miejsce przechowywania negatywów: UG MICHAŁÓW